

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Agenția Națională pentru
Curriculum și Evaluare

Ім'я: _____
Прізвище: _____
По батькові: _____
Навчальний заклад: _____

Населений пункт: _____

Район / Муніципій: _____

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІСПИТ ЗА ГІМНАЗИЧНИЙ КУРС

11 червня 2018 року
Час виконання – 120 хвилин

Необхідні матеріали: *ручка з синьою пастою.*

Пам'ятка для кандидата:

- Уважно прочитай кожне завдання.
 - Необхідно виконати кожне завдання.
-

Бажаємо успіху!

Прізвище, ім'я перевіряючого _____ Кількість балів : _____

Частина I

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання до нього.

Так уже повелося, що в різних куточках України 1 квітня святкують День сміху. Звичай обманювати у день першого квітня існує майже в усіх країнах Європи та Азії. Початок цього звичаю губиться у сутінках старовини. Римський ритор і філософ Апулей першоквітневий обман виводив з римського свята на честь божества Сміху.

Що це за благо, що за багатство, що за радість така – сміх? Французький письменник Віктор Гюго якось сказав: «Сміх – це сонце: воно проганяє зиму з людського обличчя». Здається, люди зрозуміли це задовго до Гюго.

Тисячоліттями людство зберігає та передає наступним поколінням веселі казки, дотепні історії, жартівливі пісні, кумедні небилиці, безліч усмішок, смішних афоризмів, анекдотів, жартів... Та хіба все перелічиш?! У сміху, як у сонця, тисячі променів і промінчиків. Здавна вважалося, що втратити здатність сміятися – то велике нещастя у житті людини. У народі кажуть, що коли частіше смієшся, то більше проживеш і хворіти не будеш. Сміються люди від радості. Адже саме сміх урятував людство від загибелі. Сміявся Сервантес, сміявся Остап Вишня... А чи легким було їхнє життя? А хіба не сміявся віками наш народ, не співав веселих пісень, не розказував дотепних анекдотів, не нищив Шевченковою сатирою світове зло?! Сміх допомагає здобути волю. Коли людина сміється, вона незалежна. Коли людина сміється – подолає всі труднощі, всі негаразди.

Китайський філософ Конфуцій сказав: «Скаржитись на неприємну річ – подвоювати зло, сміятися з неї – нищити його». Закликав бути веселими і мудрий Соломон. «Як міль – одягові і черв'як – дереву, так печаль шкодить серцю людини», – застерігав він людей. А древні японці, які віками змагалися з тайфунами, вулканами, чисельними ворогами, бідністю, горем, не забували повторювати: «У дім, де сміються, приходиться щастя». І довели світу, що це – правда.

Цікавою видається і думка Дмитра Писарева: «Де немає сміху, там немає надії на оновлення. Де немає сарказмів, там немає і справжньої любові до людства».

Тож давайте сміятися! Хай сміх освітлює наші обличчя! Хай допомагає нам стати щасливими й заможними, досягти успіху, здобути освіту, знайти своє кохання, бути завше вільними, жити з вірою в серці. Хай краще буде всім, а не лише комусь!

(З журналу)

№ п/п	Завдання	Оціню- вання
1.	<p><i>Визначте стиль прочитаного тексту. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.</i></p> <p>А. Художній. Б. Публіцистичний. В. Науковий. Г. Офіційно – діловий. Ґ. Розмовний.</p>	L 0 2
2.	<p><i>Дайте письмові відповіді на кожне запитання до тексту одним реченням.</i></p> <p>1. Де почали святкувати День сміху 1 квітня і чому?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Як у народі зберігають традиції сміху?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3. Яка роль сміху в житті людства?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>4. З чим порівнював печаль мудрий Соломон?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
3.	<p><i>Доберіть до поданого тексту 2 варіанти заголовка:</i></p> <p>а) виражений окличним спонукальним реченням;</p> <p>_____</p> <p>б) виражений розповідним неокличним реченням.</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4

4.	<p>Спираючись на текст, продовжте речення:</p> <p>1. Сміх допомагає здобути волю, тому що _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Французький письменник Віктор Гюго вважав, що _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3. Цікавою видається думка китайського філософа Конфуція, який _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
5.	<p>До виділених слів доберіть і запишіть:</p> <p><i>а) синоніми з тексту:</i></p> <p>гострі анекдоти – _____;</p> <p>сміх спас людство – _____;</p> <p>сміх осяює обличчя – _____;</p> <p><i>б) антоніми з тексту:</i></p> <p>попередні покоління – _____;</p> <p>печаль – _____;</p> <p>важке життя – _____.</p>	L 0 1 2 3 4 5 6
6.	<p>Поясніть одним реченням, як Ви розумієте вислів «Сміх – це сонце: воно проганяє зиму з людського обличчя».</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3
7.	<p>Вставте, де потрібно, на місці крапок пропущені літери, апостроф, дефіс, розкрийте дужки.</p> <p>1 квітня – день веселих жартів і обманів – стає всесвітнім святом гумору. Однак ще зовсім (не)давно _____ – на початку ХХ століт...я, у країнах Західної (є / €)вропи _____, наприклад, традиції першоквітневих обманів мали свій національний колорит, властивий кожній окремій країні. У Франції цей звичай носив назву «квітнева риба» і був переважно міським. Походження його пояснюють по...різному. Іноді пов'язують з часом Карла ІХ, який 1564 року видав наказ, у якому в...лів перенести початок року з 1 квітня на 1 січня. Наступного року багато підданих короля послали своїм друзям новорічні привітан...я та подарунки в квітні – чи то на вияв протесту, чи, залишаючись вірними традиціям. Сонце в цей час знаходилося в сузір...ї Риб, і французи прорахували, що назва «квітнева риба» цілком презентабельна для подібних витівок і в майбутн...ому. Вони не пом...лилися. Жарт прижився.</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

8.	<p>Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.</p> <p>У Німеччині та Австрії 1 квітня вважався нещасливим днем. Людині що народилася в цей день, нібито не щастило в житті. За переказами, в цей день народився Іуда – зрадник, і саме 1 квітня сатана був скинутий з неба. У селах не працювали не починали нових справ, не випускали худобу із стійл. Дорослі та діти обманювали одне одного посилаючи виконувати нездійсненні доручення (наприклад купити у аптекаря або купця комариного жиру).</p> <p>У Фінляндії день жартів і обманів звичай недавнього, причому міського походження. Але, поширившись і серед селян він увібрав у себе багато від характеру самобутніх жартів «гарячих фінських хлопців». Це пов'язано зі старим сільським звичаєм під час великих робіт – обмолоту чищення хлібів або забою худоби – давати дітям жартівливі доручення. Їх відправляли в сусідський двір за яким-небудь неіснуючим, але нібито вкрай необхідним інструментом скляними ножицями, половою, плугом. Сусіди, у свою чергу, «згадували», що віддали вже цей інструмент іншим і дитина вирушала в наступний двір.</p>	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
9.	<p>З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.</p> <p>1. Звичай обманювати у день першого квітня існує майже в усіх країнах світу. а, б, в</p> <p>2. Сміються люди від радості. а, б, в</p> <p>3. Над недоліками людей сміявся і Сервантес. а, б, в</p> <p>а) простий дієслівний присудок; б) неузгоджене означення; в) обставина причини.</p>	L 0 2 4 6
10.	<p>Випишіть із тексту речення, що відповідає такій характеристиці: пряма мова після слів автора.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 2
11.	<p>Напишіть твір-роздум «Чи можна жити без сміху?». На підтвердження Ваших міркувань наведіть 3 аргументи (8–9 речень).</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3

		L
		0
		1
		2
		3
		L
		0
		2
		3
		4
		5
		L
		0
		1

Частина II

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання до нього.

Соломія впізнала Остапа.

Треба його сповістити.

— Оста-а-пе-е! — вигукнула вона на голос пісні, і той музикальний вигук покотився поміж білими берегами, долинув до людини на передньому човні і стрепенув нею.

— Оста-апе! — співала Соломія.— Ми їдемо тебе визволяти!.. Іван б'є одного... я стріляю другого, ти возьми собі третього...

Гарний сильний голос співав на воді, все наближаючись, все зміцнюючись, і турки заслухались. Вони не помітили навіть, що просто на них летить човен і ось-ось стукнеться з їхнім.

Соломіїн човен повернув боком і був усього на аршин від турецького, коли турки загалакали. Та було пізно: човни черкнулися, загойдались, і саме тоді, як турки з лайкою нагнулися, щоб відіпхнутись, Іван підняв весло і з усієї сили спустив його на червоний фез.

У той же мент між них блиснув постріл і звилась хмарка диму.

— Алла! — скрикнули турки з несподіванки.

Одного душив Остап.

Той мент був таким блискавичним, що видався хвилиною сну. Іван, спустивши весло на голову туркові, підняв його знов і на хвилину закляк, дивлячись на розгойданий, стрибаючий по воді човен із переляканими людьми. Соломію крізь серпанок диму опік лютий погляд червоних очей, і їй здавалося, що вона стріляє безперестанку, хоч могла вистрілити лише раз.

Раптом Іван почув, що його впекло щось у живіт. Він машинально спустив весло на турка, але весло сковзнуло і випало йому з рук: червоний фез турка якомсь витягся перед очима, немов виріс, відтак щез;

Іван розкинув руки, похитнувся, в голові мигнула свідомість, що йому щось недобре.

— Ой боже ж мій! — скрикнув він раптом і полетів навзаки в воду. Хибкий човен нагнувся під вагою його тіла і викинув Соломію. Льодова вода голками пройшлась по Соломіїному тілу...

1.	<p>Поданий уривок з твору:</p> <p>а) «Наталка Полтавка» І. Котляревського; б) «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка; в) «Дорогою ціною» М. Коцюбинського.</p>	L 0 2
2.	<p>За жанром цей твір:</p> <p>а) оповідання; б) сентиментальна повість; в) балада.</p>	L 0 2
3.	<p>Назвіть головних героїв твору «Дорогою ціною»:</p> <p>а) _____; б) _____.</p>	L 0 1 2
4.	<p>Визначте ідею твору «Дорогою ціною». Обведіть кружечком відповідну літеру:</p> <p>а) уславлення волелюбності українського трудового народу, утвердження незнищенності кохання, заклик здобувати волю, хоча б і дорогою ціною; б) зображення боротьби українського народу проти кріпацтва, прагнення селян-кріпаків до вільного життя.</p>	L 0 3
5.	<p>Хто з героїв твору «Дорогою ціною» найбільше приваблює Вас? Розкажіть про своє ставлення до цього героя (6 речень).</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13